

Vartiosaaren vesitie – lähimatkailun rengasreitti

Taustatietoa

Vartiosaari on yksi Helsingin helmistä ja valtakunnallisesti arvokkaista rakennetun kulttuuriympäristön suojelukohteista. Sen ominaispiirre on olla saari. Saarena sinne on aikoinaan syntynyt kesähuvila-asutusta ja saarena se on säilyttänyt nämä jo yli sata vuotta sitten tunnustetut maisema- ja kulttuuriarvonsa nykypäivään asti.

Kesähuvilatoiminnan kanssa käsi kädessä kehittyi Helsingin höyrylaivaliikenne, joka tiheillä vuoroväleillä ja laituriverkostolla palveli niin kesänviettäjiä kuin kesähuvilalta Helsingin keskustassa työssä käyviä ihmisiä 1900-luvun alkupuoliskolla. Höyrylaivaliikenne loppui kuitenkin toisen maailmansodan jälkeen, kun höyrylaivat menetettiin sotakorvauksina, ja saarena jouduttiin siirtymään yksityisiin veneisiin. Helsingin vesiliikenne voisi olla yhtä kukoistavaa ja sujuvaa kuin Tukholmassa, jos kehitys olisi Suomessa ollut sama kuin naapurimaassamme.

Vartiosaaren kulttuuri- ja luontoarvot ovat olemassa, mutta niistä nauttimista hankaloittaa kesäkaudella saareen pääsyn vaikeus. Monena vuonna 2000-luvun saareen pääsi soutuveneillä, joiden avaimet sai Laajasalon kirjastosta. Palvelu loppui kuitenkin kirjaston kyllästyttyä huolehtimaan ilmaisupalvelusta. Jo yli kymmenen vuotta saareen on ollut vesibussiyhteys Helsingin Hakaniemestä Vartiosaaren kautta Vuosaareen, mutta linja kulkee suhteellisen harvoin ja matkaliput keskustasta ovat hintavia. Tänä vuonna on saareen ollut lisäksi vapaaehtoisien hoitama ilmainen venekuljetus saaren pop up -kahvilan ollessa auki.

Ehdotus rengaslinjasta

Ehdotamme yhdeksi Vartiosaaren saavutettavuuden parantamiseksi pilottikokeiluna vesibussilinjaa, joka avaisi käynnin saareen sen lähikaupunginosista. Hienoa olisi, jos linja voisi kokeilun ajan olla ilmainen tai maksaa enintään tulevan AB-vyöhykkeen tariffin verran. Näin saataisiin konkreettista tietoa lähiseudun asukkaiden kiinnostuksesta saarta kohtaan ja tarjottaisiin ainutlaatuinen merellinen lähivirkistysalue Vartiosaaren ympärillä oleville kaupunginosille. Samalla reitti tarjoaisi mahdollisuuden tutustua myös muihin itäisen Helsingin ulkoilu- ja virkistysaariin.

Linja toisi ainutlaatuisen lisän Helsingin matkailutarjontaan myös kaupungissa vieraileville turisteille. Esimerkiksi Vartiosaarella ja Villingissä yhdistyvät entisajan saaristolaishuvilamiljöö, luontoelämykset ja aktiviteetit tavalla, joita ei muilla kaupungeilla ole juurikaan tarjota. Helsingin itäiset saaret poikkeavat myös luonteeltaan viime vuosina matkailukäyttöön vapautuneista muista Helsingin edustan saarista ja täydentävät Helsingin merellistä strategiaa ja saariston entistä monipuolisempaa hyödyntämistä matkailuun.

Ehdotamme ympyrälinjaa, jonka pysähdyspisteitä olisivat

- 1) Laajasalon Reposalmi (Bussi 89)
- 2) Vartiosaaren Reposalmi
- 3) Jollaksen Puuskaniemi (Bussi 85, autopaikoitus)
- 4) Villinki Kylänlahti
- 5) Kotiluoto
- 6) Malkasaari
- 7) Vuosaaren Rastila (Metroyhteys, leirintäalue)
- 8) Roihuvuoren Strömsin venesatama (Bussit 83, 82, 80)
- 9) Vartiosaaren Pässinlahti
- 10) Mahdollisesti myös Herttoniemenrannan Kartanonlaituri tai Neitojenlahti

<https://drive.google.com/open?id=1y94pkE233kZ0M0sOPoUMzYc6llsDiiNM&usp=sharing>

Tarkemman soveltuvuus selvityksen jälkeen listaa voidaan tarvittaessa muokata.

Suomen saaristokuljetuksen nykyisin liikennöimän itäisen saaristoreitin Hakaniemestä ja Herttoniemestä tulevat matkustajat voisivat vaihtaa rengaslinjalle Reposalmessa joko Yliskylän tai Vartiosaaren puolella, jos molemmat linjat olisivat saman yhteistariffin piirissä ja niiden aikataulut olisi sovitettu yhteen. Tällöin aikaa vievän kierroksen pysähdysten Herttoniemenrannassa (pysähdys no. 10) voisi jättää pois. Samalla voidaan selvittää ehdotetun rengaslinjan liittymistä myös Kauppatorilta Vasikkasaareen ja tarvittaessa Kruunuvuorenrannan ja Stansvikin kautta Jollaksen Villa Salmelaan liikennöityyn reittiin.

Riippuen reitin pysähdyspaikoista kierroksen vuoroväli voisi olla 1,5 – 2 tuntia. Näin saataisiin myös Jollaksesta nopea yhteys metroon ja itäsuunnan kauppakeskittymään. Lisäksi vesitien satamissa voisi olla kaupunkipyörien pisteet, jolloin pyöräilyn ja veneilyn voi helposti yhdistää ja vesitse liikkua satamasta toiseen ilman, että tarvitsee palata takaisin lähtösatamaan.

Pilottikokeilun voi tehdä olemassa olevalla venekalustolla, kunhan sopiva vesiliikenneyrittäjä löytyy. Laitureita jouduttaneen uusimaan ja vähintään kunnostamaan monissa esitetyistä satamista. Kaikissa on kuitenkin nyt jo olemassa valmiit laiturit. Tulevaisuudessa, jos pilottikokeilu osoittautuu onnistuneeksi, kalusto voitaisiin muuttaa sähköllä toimiviksi, lähes päästöttömiksi veneiksi.